

DOMOVINA

Izhaja vsaki petek v tednu. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 50 kr. temeljne pismene ter od vsake petit-vrste po 10 kr. za vsakokrat; za večje inserate, kakor tudi za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 3 gid., pol leta 1 gid. 50 kr., za četrto leta 80 kr., katera naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celji.

Vlada, katero vladajo — Nemci.

Če se imenuje ime „avstrijska vlada“, mi smo nehoti na one klaverne „gospodarje“, katerim zapovedujejo razposajeni Nemci.

S kom pa naj primerjamo v tej nepravilni družini Slované? Mi smo pokorna družinčad, ki se ubijamo za vlado, utaknemo vsako gorko psovko za njo, nastavljam tudi svoje hrbte, da vjamemo vladi namenjene udarce. In plačilo? Je takšno, kakršno zasluži človek brez energije. Prevzetni Nemci zaničujejo slabotno in neodločno vlado, zaničujejo pa še najbolj nas mehkužne Slované, ki drvimo za vlado, ji robotamo ter jo branimo, ne da bi si bili svesti — čemu?

Vlada avstrijska je grešila, ako ne z drugim, že s svojo lahkomišljenostjo in večnim cincanjem napram nemštvu. Zaljubljena je bila od nekdanje takozvane nemške prvorojenstvo, tako, da je kmalu prepustila Nemcem vse, kar je zapopadeno v besedi „vlada“, obdržala si je le — ime.

Hudo se sedaj kesa, a kes je prepozno.

Dobro vé, da si sedajnim načinom ne bo nikdar več priborila nazaj potrebnega ugleda. Po pravici se ji muzej ostale civilizovane države. Vlada slabost v zakonodajstvu je postala tako odvisna od posameznih nacionalnih puhležev, da bo treba trozvezi kmalu bolj vpoštevati Schönererjevo voljo, nego avstrijskega zunanega ministra.

Razven svojega imena sme vlada razpolagati k večjemu še z — obljubami. S temi plačuje zadnja leta vse usluge Slovanov. Tu in tam — pravijo vsaj — navrže še kakšen naslov ali križec poedinemu zastopniku.

Kakor pa vse kaže, morala bo biti tudi z obljubami previdna. Prej kakor sedaj vedeli so

vladajoči Nemci, da z obljubami za Slované vladi ni resno. Vendar so prej dane obljube spremljali le s pomilovalnim posmehom. Zadnji čas pa so postali Nemci nekam tako ljubosumni na vlado in škodoželjni Slovanom, da nam niti tega nedolžnega veselja ne privošči, da bi se mi namreč za trenutek veselili — obljub.

Za vsako obljubo Slovanom hočejo že imeti Nemci zagotovljene koncesije. Ker pa jim vlada vendar že več nego — sama sebe dati ne more, začela je Slovanom, osobito že nam Slovencem, deliti obljube, ki so le tako dolgo veljavne, dokler narod za nje ne zve. Potem pa se takoj razpršijo, liki zlato iz zakletih gradov, ki se spremeni v oglje ali suho listje. Plašljiva vlada pa je na obe strani opravičena; napram godrnjastim Nemcem, češ, saj jim nisem ničesar dala, napram Slovencem pa se izgovarja: obljuba bi se bila obistinila, a čemu niste molčali!

Na ta zviti način smo bili Slovenci zadnji čas baje kar obloženi z najlepšimi vladnimi obljubami, nebesa so nam bila širom odprta, toda nek poslanec je bil neki tako nepreviden, da je izustil v javnosti, hoteč obvestiti koprneča ljudstvo, kakšno srečo da že drži v rokah. To je bilo neprevidno! Nebeška vrata so se zaprla, slovenski narod pa se je nakrat zaudil iz bajnih sanj, kjer je sanjal da grabi cekine, a zbudi se je stiskal prazno pest. Nemci so se nam britko presenečenim glasno krohotali, vlada pa se je lahko oddahnila, češ, dobro sem se izmotala, ostala sem „mož-beseda“ ter obdržim prevarane še nadalje na služni vrvi.

Pod označenim znamenjem prikazale so se zadnje tedne velikanske koncesije koroškim Slovencem. Nemci so namreč vedeli za jezikovne naredbe, po katerih bi bilo smeti nastavljeni v slovenskih sodiščih le uradnike obeh deželnih

jezikov zmožne. V učiteljsku v Celovcu izobraževali naj bi se učitelji tudi v slovenščini, katerim bi bilo kedaj prisojeno podučevati slovenske otroke.

Pa tudi za Spodnje Štajarsko je bil že podoban jezikovni načrt izdelan, da specijelno za mariborski sodni okraj se je že tak zakon zibal polagoma čez Semering.

Dokler so znali le Nemci za ta strašila, še ni nič delo, toda, ko je nekdo slovenskih poslancev o neki nadi zbleknil — pa je bilo po lepih sanjah.

Žalibog, najdejo se i med Slovenci toli nedolžni „politikarji“, ki verjamejo takšnemu vladnemu glumaštvu. Ti hočejo sedaj celó vlado zagovarjati ter valijo vso krivdo na nesrečnika, ki ni znal do pravega trenutka svojega jezika brzdati. Pač lahko vlada prezirljivo kliče: „O, narod slovenski, ti si vendar še srečen, ker te vodijo taki optimisti! Ne poznaš še „črne umetnosti“, ki je najboljše sredstvo za vlado!“ In prav ima vlada.

Postavimo, da so bile omenjene koncesije Slovencem res projektirane, — kar pa ni bilo — ali bi bila storila s tem vlada kaj takega, da bi morala to prikriti? Ali jo mora kdo klicati na odgovornost za to kar bi bila morala že zdavno storiti v ustavni državi? Vlado, ki takorekoč ne nosi hlač v hiši, vsekakor, a nikdar pa ne vlade, kakršno bi si imeli v Avstriji misliti.

Nesrečni posredovalci slovenskega naroda predbacivajo si rajši med seboj „netaktnost“, „brbljavost“ itd., mesto da bi vrgli taka očitanja vladi v obraz.

Jezikovni odnošaji pri slovenskih sodiščih na Štajarskem so tako abnormalni in staroveški, oni pri koroški justici in šolstvu tako obupni,

LISTEK.

Doma in na tujem.

Poučna povest za národ.

Poljski spisal Felicijan Pintowski.

Poslovenil Podravski.

Preteklo je pol leta ter napočil čas plačila, katero bi imeli dobiti delavci vsakega pol leta, toda Janko ni dobil ničesar in ko je začuden vprašal, kaj je temu vzrok, dobil je odgovor, da še ni odslužil vsega denarja, ki ga je dobil za potovanje. Ni še sicer znal dobro ondotnega jezika, toda govoril je, kolikor je znal ter povedal, da mu oni faktor ni dal nikakega denarja, marveč mu samo plačal vožnjo, toda niso mu verjeli, kajti v pogodbi je stalo zapisano, da je Janko vzel plačilo za dve leti naprej.

„O Bog!“ je vzdihnil, „sedaj še le razumem, čemu ti faktorji pripovedujejo take čudeže o krajih za morjem ter tako močno vabijo ljudi tje.“

Toda kes in premišljevanje o tem bilo je že prepozno, kajti že ni bilo več mogoče ujeti, ni mu ostajalo nič drugega nego trpeti in delati zastoj, težko delati.

Minuli sta dve leti. Janko se je med tem časom naučil nekoliko bolje španskega jezika, orej je tudi sklenil napotiti se k samemu go-

spodarju in mu povedati, kako slabo jih hranijo, kako pretepavajo ter mu dokazati, da ima on od tega največjo izgubo, ker delavci so slabi in utrujeni ter nimajo ni moči, niti veselja do dela. Res se je tudi napotil v njegovo palačo, toda ni ga našel doma in tako ni nič opravil. Nadzornik pa je jel slutiti, čemu je šel Janko v palačo, torej ga je jel še istega dne huje proganjati, ter tako močno in pogostoma obdelovati z bičem, da je imel ves hrbet pokrit z ranami. Nalašč mu niso dali za nje nikakega zdravila in ker je bila vročina grozna, so se rane čimdalje bolj gnojile, telo je otekalo in moči slabele.

Vendar nadzornik na te Jankove bolečine ni jemal ozira, da, še več je veleval nakladati mu, prav kakor kakemu volu, da je revež večkrat padel pod težo. Enkrat si je pri takem padcu poškodoval prsi. Moral se je vleči in ležal je dolgo, kajti prsi in rane so ga hudo bolele.

Pod drevesom poleg stanovanj delavcev, ležal je Janko na slami, bled kakor mrlič ter sedaj ječal, pa zopet molil. Bolezen je trajala poldrugi mesec, dokler se ga ni Bog usmilil ter se mu jelo vračati zdravje. Ko pa je mogel hoditi, vpregli so ga znovi v prejšnje težavno delo.

Sedaj je Janko pogostoma zdihoval po domačiji ter mislil na njo, na rojstno vas in starše, vendar pa se je obotavljal pisati jim.

„Kaj jim naj pišem?“ si je mislil. „Nemara to, da me vsaki dan pretepavajo z bičem kakor žival, ali da sem še slabše preskrbljen od živali ležal bolan pod drevesom. O, ne, ne pišem jim, ker to bi jih še huje razžalostilo, nego moje molčanje.“

* * *

Zares na spomlad tretjega leta, ko so delavci delali na polju, prišel je k njim njihov gospodar, Španjolec, s puško na rami ter streljal po mimoletajočih ptičih, katere pa pogostoma ni zadel. Janko, ki je, kakor že vemo, doma pogostoma hodil s puško po polju, je ogledoval to streljanje in kadar Španjolec ni zadel, je nekako čudno vrtel glavo. Bil je bojazljiv, toda to bojazljivost je premagala lovška njegova narava, torej se je priklonil Španjolu ter ga prosil, naj mu dovoli vstreliti ptiča, katerega želi dobiti.

Ta pogum in uljudnost, s kakršno se je Janko ozval, je ganila Španjola. Dal mu je puško ter pokazal priletečega ptiča. Janko je gibčno vzel orožje, pomeril ter takoj položil ptiča mrtvega na tla.

Nekoliko mesecev po tem dogodku pozovejo Janka v palačo, kjer ga Španjolec vpraša, če hoče iti z njim na daljši lov v severno Ameriko.

da bi se nas bil moral že davno sam sultan carigraski usmiliti, če bi imel o nas kaj odločevati; toda Slovenci smo si svojih pravic tako svesti, da sme za nje vedeti le skrivoma vlada, narod o tem obvestiti, pa je že „netaktnost“ in nagota za vlado.

In tako bomo najbrže rajši potrpežli, da naleti za sto let zopet enkrat kateri slovenskih zastopnikov odprta začarana vrata do vladnih zakladov, in če ne bode tedaj tako „breztakten“, da zine besedico, prinesiti zna domov lahkovernemu ljudstvu trajno — obljubo.

Stara pesem!

Vse kaže, da bode grof Thun poskusil se izmuzniti zanjki, katero mu je nastavila „Slovenska kršč. narodna zveza“, ko bo treba Slovincem dati tisti del pravice, ki je že tri vlade in štiri ministerske predsednike preživel!

Pri nas kar neče iti gladko, kadar se gre za naslov „Slovenske zahteve“!

Če vlada kaj stori, izpolni po navadi ali samo kranjskim ali pa samo štajarskim Slovincem betvico želj, Primorci in Korošci pa prezre, vedoma in namenoma, ker se boji — nemške in laške irredente.

Najrajše pa toliko stori, da nema od tega nobeden nič, in vladni listi potem vendar upijejo v svet . . . „die gerechten Forderungen der Slovenen gelangten diesmal auch zur Erledigung“, — dočim slovenski narod v praksi nobene izpolnitve ne občuti, temveč je tam kot je bil prej. Nemci in Lahi seveda takoj razbijajo o — teh in drugih „pridobitvah“ Slovincem!

Pri sedanjih razmerah — državni zbor bo sredi februarja preložen za nedoločen čas! — treba res hiteti. Če zdaj nič ne dosežemo — bomo pod § 14. še manj! To je samo ob sebi umljivo! Torej sprevidi vsak, da treba ta dva tedna pri vladi izkoristiti si, da ne odpodi z zasedanjem državnega zbora tudi nas za — nedoločen čas! . . . A tudi naši poslanci naj skrbijo, da ne pridejo za velikonočno dōbo prazni domov!

Mi drugi doma pa imamo tudi paziti na vladine obljube in razne svoje potrebe, ter zadnje na Dunaj sproti sporočati.

To bi bilo nekaj.

Zdaj pa pogledjmo doma nekoliko okolu sebe. Pregovor pravi: „Kadar se dva pretepata, se tretji smeje“.

Zadnja leta se v nas Slovincih goji in vrši med političnimi strankami boj, da ga mora vsak trezen človek obsojati, nasprotno pa vsaka vlada in vse nemštvo in italijanstvo do obisti veseliti.

Leti si izkoriščajo naš prepir in nemir doma, mi pa okolu sebe nič ne vidimo in nič ne slišimo, ko se že vsak nemški pobalin šali iz nas. . . „politisch-unreifes slovenisches Völkchen!“

Stara pesem! Vse rine pri nas po gospodarstvu in zapovedovanju, mesto da bi se za narod delalo v složnosti.

Delamo se politično zrele in premetene ljudi, v resnici pa smo nezrelo ljudstvo, ki se niti v teh petdesetih letih boja nismo še pospeli do moža-politika, kakšnega nam kažejo ostali slovanski bratje.

Kako zopern je že ta večni boj pri nas doma! Pa, dasi nam je že obilo škodoval in nam še bo, nekateri stanovi in ljudje ga ne morejo pustiti in rajše se rujejo v škodo skupnim slovenskim interesom, nego bi za las odjenjali! Temu egoističnemu početju treba narediti konec. Poslanci naši pa, ki hodijo na Dunaj, naj svoje ljudi doma podučijo o razmerah in — kvarljivosti domačega rovanja!

Ideja miru.

IV.

Šest mesecev je minulo, odkar je iznenadil kulturno Evropo brez dvoma najmočnejši vladar sveta s svojim človekoljubnim predlogom. Car Nikolaj II. je bil uverjen, da najde njegova ideja med vesoljnim ljudstvom najradostnejšega odmeva in da bodo vse evropske države uvideli nujno potrebo za razoroženje, storile vse, da se njegov nasvet čim preje uresniči.

Kako pozornost je vzbudila imenovana okrožnica ruskega carja med izobraženim svetom, in kako se je povsodi govorilo in pisalo v tem smislu, nam je znano.

Sedaj je storil človekoljubni vladar ruske zemlje korak naprej. Njegov minister za vnane posle je razposlal evropskim vladam nekaj vsporred, o čegar točkah naj bi se posamezne države zjedini in o katerih bi se imelo na bodočem shodu razpravljati.

Celih osem točk obsega ta okrožnica in se glasé posamezne:

1. Sedanje dejansko stanje vojsk na suhem in na morju ter nanje se nanašajoči vojni proračun se ne povišata za gotovo dobo, katera se ima določiti; do tedaj se preučava način, kako je v bodoče znižanje dejanskega stanja in gori imenovanega vojnega proračuna uresničiti.

2. Prepove se v vojskah, bodisi na suhem bodisi na morju upeljavati kakršnokoli novo strelilo in nove razstrelne tvarine ter je že rabljajoča razstrelila za puške in topove v bodoče rabiti.

3. Omejuje se uporaba sedanjih razstrelil, kojih učinki so pogubni, v vojnah na kopnem ter se prepoveduje strelilo in razstrelilo kakršnekoli vrste rabiti v zrakoplovu ali na podoben način.

4. Prepoveduje se v vojnah na morju rabiti podvodne torpedovke, potapljače ali druge slične pokončujoče stroje in se zavežejo vse države v bodoče, da ne bodo zanaprej nobenih vojnih ladij z ostrogami več izdelovale.

5. Določbe genevskega dogovora iz leta 1864, je prirojiti tudi za vojne na morju in sicer na podlagi dodatnih članov iz leta 1868.

6. Izjava, da so vse ladje in vsi ljudje, ki se bavijo med vojno ali po vojni na morju s tem, da rešijo ponesrečencem življenje, nevtralni (nedotakljivi).

7. Popravijo se določbe bruseljskega shoda leta 1874, ki še do danes niso stopile v veljavo in ki se tičejo zakonov in običajev v vojni.

8. Načelna izjava, da se sprejme posel v svrhu posredovanja ter da podreja v danem slučaju razsodišču, da se ogne oboroženim razpravam med narodi.

Ali je upati, da se posamezne države zjedini na podlagi ravnokar navedene okrožnice? Ne more se sigurno zanikati niti trditi. Po vsem verjetno pa je in mednarodni položaj govori zato, da ne pride do sporazumljenja zlasti, kar se tiče prve in osme točke carjeve okrožnice.

Nekatere države so se že preveč navadile gospodovati nad obširnimi zemljami, in v svoji lakomnosti prodirajo dan na dan v ozemlja tujih slabjših držav. Kaj jim mar, ako morajo državljani nositi ogromna bremena za podjetja namenjena bajé omiki in domačemu blagostanju, ali ne. Države, kojih sijaj in močnost sta pridobljeni le s krivicami ali nasilstvom, pač ne bodo prostovoljno dale iz rok orodja, katero je zares pogoj njihovega obstanka.

Težko si je misliti n. pr. Nemca ali Angličana, ki bi se hotel podvreči razsodišču. On močan, ošaben in nasilen, naj li posluša, kako mu sodišče očita krivice in mu odkazuje lastni delokrog! Nemec in Anglež ne moreta verjeti, da utegne tudi na strani divjega in neomikanega Afrikanca biti pravica.

Preje bi se doseglo sporazumljenje glede druge točke, dasi je tudi to malo verjetno; kajti nekatere države izumile so v najnovejšem času orožje in razstrelila, kakršnih druge nimajo. Od njih je pač težko pričakovati, da bi se odrekle orožju, s katerim jim je skoro zagotovljena zmaga tudi nad številnejšim sovražnikom.

S precejšnjo gotovostjo pa je pričakovati, da se dožene jedinstvo glede na ostale točke.

In naj se uresniči le majhen del tega, kar predlaga „beli car“ evropskim vladam, nihče ne more zanikati, da se je storil velik korak za zboljšanje občnega položaja za časa vojne in da se misel sprožena enkrat od tako vplivne strani ne pozabi ter da se mora prej ali slej uresničiti.

Celjske novice.

(Južnoštajarska hranilnica v Celji) imela je v preteklem letu 2.203.027 gl. 51 kr. prometa. Vlog je bilo 619.806 gl. 32 kr. Posojil pa se je izplačalo 105.523 gl.

(Zabavni večer) s plesom priredi „Celjsko pevsko društvo“ na pustni večer, dne 14. svečana

„Toda zapomni si“, doda Španjolec, „da boš tam izpostavljen velikim nevarnostim, ker tam ne bomo streljali ptičev, marveč velike ropne živali.“

Janko je privolil, ker ga je mikalo obljubljeno plačilo. Za življenje mu ni bilo mnogo mar, ker mu je že presedalo.

Poleg Janka imelo bi iti z njim še nekoliko drugih služabnikov, katerih naloga je bila: čuvati gospodarja pred nevarnostmi, kakršne bi mu vtegnile pretiti od divjih zverin.

Drugega dne že Janko ni šel na delo, marveč je snažil orožje ter skladal gospodarjevo prtljago in čez nekoliko dni so se podali na potovanje proti Kanadi v Severni Ameriki.

Ukvarjajoč se neprestano z lovom, je Janko v Kanadi zopet oživel in tudi zdravje se mu je zboljšalo. Hotel je celo pisati starišem domov, za kar pa ni našel ugodne prilike, kajti prenočevali so neprenehoma v lesovih, po dnevu pa so lovili, ali pa se selili od jednega mesta na drugo.

Na jedni taki selitvi, ko so se premikali proti jugu, da tam vjamejo kakega bivola, morali so se prepeljati čez več rek, kajti Kanada je močno gozdnata in mokrotna pokrajina. Čez prvo in drugo reko so se srečno prepeljali, toda na neki reki se je razdril splav, na katerem so

imeli smodnik, in smodnik se je potopil v vodi. Brez smodnika pa je bil daljši lov nemogoč, torej so lovci sklenili poslati v mesto po novo zalogo smodnika, katero nalogo je prevzel oni Španjolec, ki se je s svojimi služabniki in Jankom takoj podal na pot.

Že so se bližali mestu, kjer bi imeli dobiti smodnik. Samo jedno noč imeli bi še prenočevati v gozdu. Tam so se služabniki Španjolca jeli dogovarjati med seboj, češ, da naj ubijejo gospodarja ter mu vzamejo denar, katerega ima gotovo mnogo pri sebi, za kar pa ne najdejo boljše priložnosti nego v tem gozdu, kjer razun njih nikogar ni bilo.

Janku so kar mravljinici zagomazeli po hrbtu, ko je slišal njih razgovor, toda ni se izdal, da se s tem načrtom ne strinja, marveč jel si je beliti glavo nad tem, kako bi rešil svojega gospodarja.

„Proti meni ni bil niti zloben, niti dober“, mislil si je Janko, „toda temu ni on kriv, da sem prišel semkaj ter mu moram služiti. A dasiravno bi bil tudi najzlobnejši, vendar ker sem njegov služabnik, mi je tudi dolžnost ga braniti, kakor mi velewa vera in vest.“

Premišljajoč o tem si je lomil glavo, kako bi rešil gospodarja, kajti že so bili gotovi z večerjo, po kateri bi imeli izvršiti umor.

Ko zasedejo k večerji, se jim Janko gibčim izmuzne ter ukrade služabnikom naboje iz toč. Hotel jim je izvleči tudi naboje iz pušk, toda zasačili so ga, da ni utegnil dobiti vseh.

„Škoda, da so me odvrnili“, si je mislil zasedši k večerji, „kajti dve puški so še ostale nabiti, torej ravno dovolj, da naju lahko ubijem oba, vendar pa se naj zgodi božja volja, jaz pa zapustim gospodarja.“

Po večerji jamejo se služabniki posvetovati, kako izvršiti napad. Janko pa pogumno stopi naprej ter reče:

„Meni je njegov bič najhuje razdiral kožo, dovolite torej, da ga jaz prvi izplačam za to. Počakajte tukaj, jaz pa grem v njegov šotor in ko začujete strél, prihitite tudi vi.“

„Pojdimo vsi skupaj,“ reče jeden služabnik.

„Ni mogoče,“ reče drugi, „ker bi nas uty nil slišati, tu pa je treba, da pride jeden tih.“

„Naj torej gre Janko,“ rečejo drugi, „on ima varno roko, a z denarji nam tudi ne uide v tem gozdu.“

Janko skoči v gospodarjev šotor, pograbi gospodarjevo puško, stisne mu jo v roke ter zakriči:

„Za menoj, sicer pogineva!“

Pri nas, ko bi se komu kaj takega pripetilo, hotel bi vsakdo poizvedovati kaj in kako

v veliki dvorani „Narodnega doma“. Pri plesu svira celjska narodna godba. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za osebo 40 kr., za rodino treh oseb 80 kr. Vabila za ta priljubljeni večer se bodo začela v kratkem razpošiljati, ter se prosijo vsi oni častiti rodoljubi, ki bi po neljubi pomoti vabila ne prejeli, naj blagovolijo odboru pevskega društva naznaniti svoje cenjeno ime.

(Delavsko podporno društvo v Celji) otvori 1. marca t. l. v Kovaški ulici (Schmiedgasse) št. 11 v Celji, svojo društveno gostilno, na katero že odbor zdaj vse cenj. društvenike opozarja. Opozarjamo pa tudi na današnji inserat v tem listu.

(Plesni venček) priredi „Delavsko podporno društvo v Celji“ v soboto 4. svečana t. l. ob 8. uri zvečer v „Skalni kleti“. Vstopnina 20 kr. za osebo. Svira celjska narodna godba. Vse ude in prijatelje društva vabi odbor.

(Dobro mu je zasolil!) Celjski obrtniki so napravili nedavno svoj ples. Predsednik obrtne zadruge, lončar Altziebler, poslal je vabila tudi nekaterim slovenskim obrtnikom. Prihod par Slovencev pa je razburil Rakuscha, da je predsedniku javno očital, kako da si je drznil tudi slovenske ude povabiti. G. Altziebler pa mu je neki kratko odgovoril: „Gospod kolega, vrzite vendar Slovence tudi iz svoje prodajalne!“ Tako pikre istine še menda ni slišal nobeden celjski Nemec od svojega somišljenika.

(Nemško hinavstvo.) Bolj podle zlobnosti bi si nobena fantazija ne mogla zmisлити, kakor tukajšni nemški listič. Izdajalce, ki mažejo v to capo, peče vest ter svoje renegatstvo branijo z besedo in pisavo. Olajšala pa bi se jim tudi vest, ko bi mogli še nam očitati kakšno črno dejstvo izdajalstva, kakšnega oni dan na dan zagreše na milost — državnega pravdnika. Toda dasi vtaknejo posod svoj nos, ne najdejo ničesar, kar bi ne kazalo slovensko zvestobo. Treba si je pa zmisлити! V našem Miklavževem večeru so hoteli iztakniti proslavo imendana ruskega cara. Toda preslab dovtip, nikdo se ni hotel smeјati. Zadnji teden stegne tak vohunski obrekovalc svoj rilček na napis „Livada“, katerega nosi poslopje g. dr. Dečka v Gaberjih. V imenu „Livada“ da je previdno izpuščena črka „i“, ker bi se sicer zvalo „Livadia“ t. j. poletno stanovanje ruskega cara! Ta dovtip je še malce boljši, ker kaže, da človeče zna nekaj zemljepisja, ima bujno fantazijo, dasi je tudi tukaj vmes — zlobnost. Gotovo vé, da je livada slovenska in hrvatska beseda, ki znači trato. Hudoben namen še le pride! Ko li naš list namigaval tako razumljivo o „demoliranju“, „pobijanju šip s kamenjem“ itd. ne ušel bi državnemu pravdniku, kakor nas je že često zarad v primeri s to pisavo prav nedolžne izjave nategnil na § 302. Ali to mar ni hujskanje zoper drugo narodnost? Mi se ne bomo spodtikali ob nemške hiše, naj pa nosijo iste napise „Wolfs-Heim“ ali pa — „Wolfs Grube“.

(Celjsko nemško gledališče.) Nemški Celjani privoščili so si tudi letos neke potujoče glumače, ki naj bi predstavljali nemško muzo. Gledališče je večinoma prazno, prazni pa so tudi žepi in želodci igrajočih junakov. Kakor megla in senca človeškega okostja zanaša jih sapa po ulicah celjskega mesta. Ti burkeži, oziroma njih vodja, zmisli pa si je nekaj, kar naj bi vsaj enkrat napolnilo gledališče in pa ostalo vsaj nekaj tistih podob, za katerih vrednost pride tudi kaj toplega v želodec. Predstavljali so preteklo nedeljo „Die Arbeit hoch!“ Mi nimamo nič proti igri, dasi bi bilo boljše, da bi tega skrupucanja ne bilo. A imamo pa proti temu, da se igri dodajajo razna razburljiva dejanja, katera naravnost ščuvajo proti delodajalcem. Čudimo pa se posebno politični oblasti, da pusti kaj takega, ko Slovincem zabrani nedolžno igro „Nemški ne znajo“. Kako so se delavci silili k tej igri, in na kak način se je napolnilo gledališče, je res sramotno. O posledicah te hujskarije pa bi tudi lahko napisali prav lepo dejanje. Morda najde sl. politična oblast časa, o tej igri si malo natančneje pustiti poročati?!

Birokratični napad na slovenstvo v Laškem trgu.

Bivši c. kr. okrajni glavar v Celju dr. Wagner, je znal pred leti svoj talent s tisto spretnostjo nemškutarski in nemški stranki na korist obračati, kakor so ga in ga še obračajo največji nasprotniki slovenskega naroda. Pod Wagnerjem so jele namreč nemške šole po naših trgih rasti iz tal, kakor gobe po dežju, pri čem je glavarja podpiral znani nasprotnik slovenstva, okrajni šolski nadzornik Blaž Ambrožič. S pomočjo teh dveh činiteljev in z zvitostjo nemške stranke se je ustanovila tudi nemška šola v Laškem trgu, katere slovenska mlačnost, brezbriznost in neznanje postav ni znala zaprečiti, da, še v svojej „absurdnosti“, češ, „saj tako nič ne pomaga“, še niti poskušala ni ugovarjati proti ustanovitvi te vsiljene šole. Ustanovitev nemške šole je bil prvi birokratiški napad na slovenstvo v Laškem trgu; ona je bila popolnoma nepostavna; kajti § 59 postave z dne 14. maja 1869, določa sledeče:

„Deželna postavodaja urejuje obveznost ustanovljati šole, pri čem se jej je ravnati po načelu, da je ustanoviti pri vseh okoliščinah povsod šolo, kjer se nahaja v okrožju jedne ure v petih letih povprečno nad 40 otrok, kateri morajo nad pol milje oddaljeno šolo obiskovati.“

Ker je obstajala v Laškem trgu slovenska ali bolje rečeno utrakvistična t. j. nemško-slovenska štirirazredna šola, katero so obiskovali vsi otroci iz trga in okolice, bi se na podlagi tega § ne mogla ustanoviti nemška šola, ako bi takrat slovenska čuječnost stopila na noge proti drznemu napadu nemškutarske stranke. Saj se uprav na podlagi tega § Italijani v Trstu uspešno

protivijo ustanoviti v mestu za Slovence slovenske šole, češ, da slovenski otroci nemajo iz mesta pol milje (1 uro) peš hoda v okoliške slovenske šole.

Toda birokracija nemškega okrajnega in deželnega šolskega sveta ter agilnost nemškutarske stranke je bolj zvita, nego smo mi Slovenci pametni, ona se je skrila za člen XIX. državne osnovne postave z dne 21. grudnia 1867. leta, katerega zadnji odstavek se glasi:

„V deželah, v katerih biva več narodov, morajo biti javna učilišča (šole) tako urejena, da si pridobi vsak narod potrebno izobrazbo v svojem jeziku, ne da bi se silil k učenju drugega deželnega jezika.“

Ker so v Laškem trgu le tri družine nemškega pokolenja, bi jim tudi ta § ne pripomogel do nemške šole. Nemškutarska zvitost je po navetu birokracije v Celju z različnimi obljubami in zvijačami pridobila mnogo slovenskih starišev (tržanov, uradnikov, železničarjev, delavcev itd.) kateri so obljubili dati svoje otroke v nemško šolo. Okrajni šolski svet, občina itd. so te otroke predstavili deželnemu šolskemu svetu kot otroke nemških starišev, kateremu je bila ta zvijača po volji in je vsled tega odredil ustanovitev dvozredne nemške šole v Laškem trgu.

Nemška šola v Laškem trgu se je uvrstila protipostavno in sicer zvijačno med deželne šole in davkoplačevalci morajo tudi njo zraven prejšnje slovensko-nemške vzdržavati.

Čuditi se je, da ni niti jednemu slovenskemu davkoplačevalcu v Laškem trgu prišlo na misel proti tej ustanovitvi iskati po slovenskih pravnikih pri ministerstvu oziroma upravnem sodišču pomoči. Slovenskim rekurentom bi bilo trebalo le dokazati, da so vsi ti otroci slovenske narodnosti, ki se z različnim nepostavnim, umetnim načinom silijo k nemškemu učenju, da torej občina ni dolžna tega bremena prevzeti in šola bi se ne mogla ustanoviti, toda kjer ni tožnika, tam ni sodnika in slepce lahko vlada enooki kralj!

Ko je torej dobila nemškutarska stranka z molčečnostjo slovenskih davkoplačevalcev nemško šolo, je bila odslej njena skrb to šolo širiti. Največ si je k temu prizadeval odpadnik nadučitelj Valentinič, ki je spravil v svojo šolo vse, kar se je sploh Slovincem vzeti dalo, toda nabrati predpisano število učencev za trirazredno šolo mu ni bilo mogoče. Za ustanovitev 3razredne šole zahteva postava povprečno v treh letih 160 učencev t. j. v resnici obiskujočih otrok, h katerim se ne smejo prištevati oni učenci, ki so samo vpisani, a je ne obiskujejo.

§ 11. postave z dne 14. maja 1869. se glasi: „Število učnih moči se na vsakej šoli ravna po številu učencev.“

Doseže li število učencev v treh zaporedno tekočih letih povprečno 80, se mora brezpogojno oskrbeti druga, doseže li to število v treh letih

od kod preti nevarnost; — tam pa je vsakdo navajen ne pomišljati dolgo, marveč čuvati se pri vsakem koraku. Tako je tudi Španjolec bil z Jankom hipoma na prostem, ne spregovorivši z njim niti besedice.

Ko prideta iz šotora je Janko prvi strelil iz obeh cevij med nekoliko na strani stoječe Španjolčeve ljudi ter zakričal gospodarju:

„Učinite tako tudi vi, ker vas hočejo umoriti!“

„Prokleti izdajalec!“ zakriče razbojnik, pomerivši puške v Janka in Španjolca. Bili bi ju ubili s kroglijami, ko bi bile vse puške nabite; toda iz njih sta švignili samo dve krogli, od katerih je jedna zadela Španjolca, druga pa Janka. Janko je padel prvi in zdelo se ti je, da je mrtev, kajti kri mu je zalila ves obraz. Španjolec je bil ranjen v bok. Lopova sta tudi dva obležala, tretji je bil ranjen v roko, četrti pa je ostal popolnoma zdrav.

Oni zdravi je takoj skočil k Španjolcu ter ga jel pleniti in za njim je prihitel še oni, ki je bil ranjen v roko. Začela sta se prepirati za denar in iz prepira je nastal pretep, v katerem je zdravi zločinec sunil tovariša z nožem, da se je zvrnil in padajoč močno udaril Španjolca z roko. Ta vdarec je povzročil Španjolcu

hudo bolečino, pa ga je tudi zdramil iz omotice, da je odprl uči in zastokal. Bila pa je to zanj nova nesreča.

„A še živiš!“ zaklical je zločinec, ki je še ostal pri življenju, kateri je ravnokar spravil v svoj žep uplenjen denar. „Počakaj!“ je dejal, „tu imaš nekaj za spomin!“ Po teh besedah ga je sunil v prsi z nožem, na kar je zasedel najboljše konja ter se urno oddaljil.

Preteklo je dokaj časa, predno je Janko odprl oči. Iz početka je zrl brez mislij ter se ni ganil misleč si, da je spal na svoji navadni postelji, toda polagoma se mu je vračal spomin in zavest. Zganil se je in v tem hipu začutil bolečino v glavi. Na to je počasi dvignil roko ter se jel tipati po licu, čelu in sencih, toda ni našel rane, dasiravno ga je vse bolelo. Pogladi si je z roko lase ter se grozno vstrašil: velik kos kože z lasmi vred bil mu je odrt raz glave. Janko je sedel in stokajoč od bolečine, pritiskal odrto kožo na svoje mesto ter jo privezal z robcem. Še le sedaj se je spomnil tovarišev.

„Kje pa so drugi, kje je Španjolec?“ mislil si je.

Pokleknil je na kolena ter se jel spominjati, na kateri strani je stal njegov gospodar. Ko je otipal dve trupli, se je začudil ter si takoj domislil:

„Gospodar se je moral dobro braniti, da je tudi tega ubil.“ Na to pa je vstal in odšel v šotor, poiskal svetiljko te ž njo v roki šel ogledat si trupla.

Med tem je Španjolec globoko vzdihnil. Janko se je tega močno razveselil.

„Živi,“ si je mislil, „o Bog, da bi ga mogel rešiti!“

Odpel mu je obleko ter mu obvezal rano. Španjolec je odprl oči in čez nekaj časa rekel: „Kdo je tu?“

„To sem jaz, gospod; dovolite, da vas obvežem. Imate dve rani, toda ne ravno nevarni, kakor je tudi moja. Bog je naju varoval.“

„Ne boli me preveč,“ rekel je Španjolec, „toda čutim se zelo slabega. Kaj nameravaš učiniti z menoj?“

„Posaditi vas na konja,“ reče Janko, „ker konji so ostali in polagoma odrineva dalje.“

„Poskusi,“ odvrne Španjolec.

Med tem je poleg ležeč zločinec se zganil ter začel grozno rohneti, Janko je skočil k njemu.

„Ubij ga,“ reče Španjolec.

Janko se za trenutek zamisli.

(Dalje prihodnjič.)

po 160 učencev tretja učna moč ter se mora število učiteljev po tem razmerju dalje pomnoževati.

Jedenkrat ustanovljena učna mesta se smejo le z dovoljenjem deželne šolske oblasti in sicer le tedaj odstraniti, ako se povprečno v petih letih zgoraj naštetu število ne doseže.

V kljub temu, da postava jasno pravi, kdaj se smejo ali morajo šole na račun davkoplačevalcev razširjati, je v tem letu storila nemškutarska stranka v Laškem trgu in deželni šolski svet v Gradcu novi napad na slovenstvo. Imenovana nemška šola nema 160 obiskujočih učencev in vendar jo je deželni šolski svet pred kratkim nepostavno razširil v trirazrednico. Proti temu nepostavnemu razširjenju nemške šole se da uspešno ugovarjati. Ker ne znaša število obiskujočih otrok te šole 160, se davkoplačevalci občine Laškega trga ne morejo siliti k troškom za 3. razred.

Z ozirom na ta nov napad na slovenstvo in na kričečo nepostavnost, poziva „Domovina“ vse davkoplačevalce, stanujoče v Laškem trgu ali tudi zunaj te občine, da uložite nemudoma ugovor na vis. c. kr. naučno ministerstvo, sklicevaje se, da vam je deželni šolski svet nepostavno naložil novo breme samo za to, da podpira v Laškem trgu germanizacijo slovenskih otrok.

Ta ugovor ste dolžni uložiti:

1. Da varujete svojo davkoplačno dolžnost pred birokratiško zlorabo.

2. Da opozorite ministerstvo oziroma upravno sodišče na zvižajo okrajnega šolskega sveta laškega in deželnega šolskega sveta v Gradcu, ki hoče Slovence uprezati v nepostavna bremena ter še jim povrh deco germanizovati.

3. Da omejite delovanje šole, ki cepi svojim učencem sovraštvo do slovenstva. Že zdaj slišimo te razposajence po trgu vsak dan „Heil“ klicati in jih vidimo nositi nemške trakove. V prihodnjih letih nastanejo pri nas neizogibno narodnostni boji, takrat bodo stali vsi ti na strani odpadnikov in naših sovražnikov. Kača, katero bodo odslej gojili trije učitelji, bode tem bolj pičila, kolikor več strupa ji bodo dali.

4. Da zavarujete avstrijsko domoljubje. Vsi naši odpadniki po mestih in trgih časté Bismarcka in škilijo v nemško cesarstvo, h katerim se bodo v prihodnjosti pridružili tudi nemško vzgojeni učenci nemške šole v Laškem trgu.

5. Da varujete katoliško prepričanje našega naraščaja. Zgodovina starih in naših časov je dala preveč žalostnih vzgledov, da so narodni odpadniki ob enem slabi katoličani ali celo nasprotniki sv. cerkve.

Cerkveni, narodnostni, domoljubni in davkoplačni oziri, kakor tudi pravično izvrševanje postav nam nalaga dolžnost se sedaj, če tudi še le ob 12. uri, postaviti v bran proti napadu našega šolskega birokratizma. Ne mudite, ter se ne izgovarjajte „saj tako nič ne pomaga“, poskusite poklicati pravico na pomoč, dokler je še čas! Tretja učna služba na tej šoli je že razpisana, če odlagate z ugovorom, ste zopet pomagali z molčečnostjo pomnožiti slovensko renegetstvo in odpadništvo v Laškem trgu.

Spodnje-štajarske novice.

(Cesarski dar.) Cesar je daroval iz svoje zasebne blagajne 300 gld. misijonskemu zavodu pri Sv. Jožefu v Studencih pri Mariboru za prenovljenje ondotne cerkvice od znotraj.

(Duhovniške premembe.) Č. g. Franc Klepač, župnik v Razborju pri Slov. Gradcu, je dobil župnijo Št. Ožbalta v Dravski dolini. — Umrl je v dež. bolnišnici v Gradcu dne 22. m. m. č. g. Jožef Zagajšek, župnik na Muti, N. p. v m.!

(Katoliško slovensko polit. društvo na Teharjih) ima občni zbor v nedeljo dne 5. svečana t. l. ob polu 4. uri popoldne v gostilni gosp. Ignaca Cajhna z običajnim vspešnim, pri katerem se bode tudi za šaljivo zabavo skrbelo. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Trg Žalec) Komaj bi bilo, da bi imel naš list svoj poseben predal, kjer bi biležil narodno gibanje, oziroma odrevenelost naših takozvanih „narodnih trgov“. Iz vseh teh trgov, najsi bodo ob nemški ali hrvaški meji, ali pa v Savinjski dolini, nam prihajajo tožbe, da se nič ne stori

za narodni napredek, temveč se brezbržno prepusti razpadu ono, kar so nam predniki osnovali. Enake pritožbe smo dobili iz Žalca. Pred desetletji, posebno pa še v začetku narodnostne probuje slovel je Žalec zaradi svoje odločne narodnosti tudi prek domačih mej. In sedaj? Vsaka veselica vrže — „fiasko“, ker je zanimanje občinstva premalo. Pretečeni mesec vršila se je n. pr. veselica v prid revni šolski mladini. Tudi ta človekoljubni namen ni vzdramil zasplosti in napetosti nekaternikov. Vseh vdeležnikov in vdeležnic je bilo — 37. V istini nima Žalec sedaj nobenega narodnega društva. Pevsko društvo je zaspalo, istotako tamburaši, čitalnice ni, bralnega društva ni. Idejalnosti, ki bi poznala požrtvovalnost za društveno življenje, ni več. — Pretekli teden pa se je razšla narodna tverka Pehani, Lorber & Comp. in prišla v nemške roke. Znani celjski Julius Rakusch bode nosil zvonec v tej firmi in mi že danes opozarjamo naše trgovce, posestnike itd., da naj bodo previdni pri naročevanju. Več bomo še pisali o tem. — Žalski rodoljubi, ki še imate vzvišeno lepe lastnosti, zmožnost in dobro voljo, ne dopustite, da bi padel ugled lepega trga in njega slovenskega prebivalstva!

(Iz Št. Petra v Sav. dolini) Krajni šolski svet sklenil je v svoji zadnji seji dne 29. m. m. prirediti v nedeljo, dne 5. svečana t. l. ob 4. uri popoldne v šoli naslednja predavanja: 1. O sadje-reji: sejanje pešk, saditev in obrezovanje dreves. 2. O čebelarstvu: kako povzdigniti tukaj čebelarstvo? Novi ameriški ul; umetno satovje in nova priprava v brambo roparic; kmet. čebelarstvo in pristop. 3. O živinoreji govori potovalni učitelj g. Jelovšek. Potem prosta zabava. Tudi oddaljeni prijatelji napredka sadje-reje, čebelarstva in živinoreje se uljudno vabijo in bodo dobro došli.

(Obesil se je) dne 23. m. m. blizu Polzele brambovski vojak iz celjske vojašnice, Franc Kolšek. Vzrok samomoru ni znan.

(„Narodna čitalnica v Mozirji“) je priredila dne 29. januarja t. l. veselico s petjem, srečkanjem in plesom. Petje so izbornó oskrbovali pevci in pevke iz Braslovč. Srečkanje je pa vrglo čez 50 gld. čistega cvenka in povzročilo veliko smeha. Gostov je poslala vsa Savinjska dolina iz Celja, Braslovč in Rečice, zlasti so se odlikovali Gornjegrajčani po svojem obilem številu. Vsi so bili pozdravljeni s primernimi besedami. „Marsikaj razdružuje ljudi na svetu: stan, starost, narodnost, vera, a v eni točki se srečavamo vsi. Vsak bi rad bil vesel, srečen vsaj samo za hip. „Narodna čitalnica“ kliče torej vsem prišlecem: dobro došli! in želi, da bodo vsi veseli, kakor pač človek najbolj srečen in vesel biti more.“ Te besede so se uresničile pri vseh točkah, zlasti pri pevski zabavi in plesu. Koncem se zahvaljujemo prirediteljem in tudi g. M. Šusterju, ki je preputil za malo odškodnino svoje lepe prostore. Upajmo, da bo od tukajšnje „čitalnice“ še kaj več prišlo v časnike, ne samo — stari „ženof“ in raztrgana „zofa“!

(„Narodna čitalnica v Gornjemgradu“) priredi dne 5. t. m. veselico s sledečim vspešnim: 1. „Kateri bo“ gledališka predstava. 2. Koncert — svirajo iz prijaznosti tamburaši iz Rečice. 3. Srečkanje. 4. Ples in prosta zabava. Pri plesu svira oddelek ciganske godbe g. Roja. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Vstopnina: stojišče 20 kr., sedež 50 kr. Nadejati se je obilne udeležbe posebno iz Ljubnega, Mozirja, Šmartna itd.

(Za družbo sv. Cirila in Metoda) darovala je vesela družba na Škarpi v Gornjemgradu dne 26. prosinca t. l. in sicer: JI... Rudolf, Št... Anton, Št... Ivan, Pr... Franc, D... po 1 krono, odklonjen liter pa 80 vinarjev.

(Kmetijsko bralno društvo „Narodna knjižnica“ v Št. Lenartu nad Laškim trgom) priredi v nedeljo dne 5. svečana t. l. po večernicah ob pol 3. uri v šoli kmetijsko predavanje o trtoreji. Prednašal bode kmetijski potovalni učitelj iz vinorejske šole v Mariboru g. Belé. Za izboljšanje naših slabih vinogradov nam je treba strokovnega in izdatnega poduka; zato se je naše društvo lotilo hvalevredne naloge podajati ne samo svojim udom, temveč vsemu prebivalstvu podučna kmetijska in gospodarska predavanja.

(Lepe razmere vladajo na Zidanem mostu)

odkar je prišel sem neki poštni asistent Mathionschegg in pa neki južne železnice uradnik Habel, ki je tudi c. kr. poročnik v rezervi. Ta dva možiceljna ne le da psujeta Slovence kjer in koli moreta, ter hujskata in snujeta „Südmárko“ za Zidanmost, k čemur pa se jima vsak pameten človek smeja, upijeta in krulita ponoči, da se mirni ljudje škandalizujejo nad takim početjem c. kr. uradnikov. Preteklo nedeljo ponoči napila sta se ta dva Germana slovenskega vina, tulila in razgrajala ter slovenskemu posestniku cementne tovarne Taborju, razdrobila nekaj plošč. Drugi dan uvidel je jeden teh junakov zlobni čin in plačal g. Taborju 10 gld. za škodo, kar pa seveda ne izključi zlobnega namena poškodovanja, posebno ker c. kr. orožniki že vedo o tem. Tako-le vidite, je zdaj pri nas in to zakrivita dva sem poslana c. kr. uradnika, ki bi morala biti že po svojem stanu družega vedenja in obnašanja.

(Št. Jurij ob juž. žel.) V nedeljo po večernicah, dne 5. februvarja t. l., ima naše bralno in politično društvo svoj redni občni zbor z običajnim vspešnim, pri gosp. A. Nendlu v Št. Jurju.

(Koncert) priredi bralno in politično društvo za Št. Jurij in okolico v nedeljo 5. svečana 1899, v prostorih g. A. Nendlu v Št. Jurju s prijaznim sodelovanjem celjske narodne godbe, kvarteta (gg. Munda, Pertl, Schmoranzler, dr. Šuklje), ter domačega pevskega zbora in kvarteta. Začetek točno ob 7. uri. Po koncertu prosta zabava in ples. Vstopnina za csebo 1 krona, za kmete 20 kr. K mnogobrojni udeležbi vabi najuljudneje odbor.

(Nemška šola v Vitanju) je priredila s pomočjo „Südmárke“ in necega društva, ki se imenuje „reichsdeutsch“, božičnico nemškim otrokom. Značilno je, da se zahvaljuje sedaj vodja iste šole razven celjskemu županu Stiegerju in nekemu juristu Reitterju za dobrosrčnost tudi slavnemu — „Thierschutz Verein“ v Celju.

(Udrla se pečina.) Dne 25. m. m. udrla se je zvečer ob okrajni cesti Sevnica-Planina velika pečina, kjer so opoldne še lomili kamenje. Cesta je zasuta s pečinami, katere bo treba po večkrat navrtati in razstreliti, da jih bodo spraviti z mesta. Vozovi morajo vsled tega voziti po ovinkih ter dvakrat čez vodo. Bati se je, da se še več pečin udere.

(Častnim občanom) je imenovala občina Koprivnica pri Rajhenburgu v odborovi seji dne 16. m. m. ondotnega župnika, č. g. Ivana Prešerna za njegove velike zasluge za občinski blagor.

(Dobje.) Kakor se nam zdi in je tudi gotova resnica, se je g. narodnjak, kateri je o razmerah občinskega vodstva v Dobju „Domovini“ poročal, močno vrezal; ako mu cela stvar ni jasna, naj raje molči, da ga kje bolj na tanko ne primemo. Občina je storila svojo dolžnost s tem, da je vložila prošnje za vseučilišče in nadsodišče v Ljubljani; tako sestavljene poslala je okrajnemu odboru v Kozje, kar bo dotični odbor, ako se vpraša, tudi potrdil; da se pa jubilejna slavnost Nj. Vel. cesarja pri nas ni vršila tako, kakor bi se morala, tega nismo krivi mi, temveč slabe razmere naše občinske blagajne, v kateri nam je prejšnje občinsko vodstvo pustilo namesto cvenka le „žabo“, ki nam straži prazne predalčke. Dolgove delati je pa slabo gospodarstvo.

(Slika nemškega šolanja.) Wehrter Herr Lehrer! Bitet Franz A. den Kinder in Schule zu sagen das er Rindfleisch schönes kilo mit 28 kilo oder für kukuruz gibt. bittent Ergeben A. das Fleisch ist beim Franz Verstovšek. — Stavimo kaj, da mož svoje pisave niti sam ni dobro zapopadel. Toda tista stara zagovednost naših mož iz „dobre stare šole“ jim brani pisati v jeziku, v katerem govorijo, so govorili njegovi predniki ter bodo govorili njegovi potomci. Hvala Bogu, da se je ta moda že večinoma preživela med Slovenci, in priti mora čas, ko bomo taka pisma, kakor je zgoraj, gledali le v — muzejih ter občudovali na njih — zaslepljenost in plitve pojme, kakršnih so se nalezli naši očanci v kulturnih nemških šolah. Vse slovenske možake pa prosimo, naj ne množijo tvarine

za bodoči „nemški muzej“, kjer se jih bodo sramovali njih lastni otroci. Govorimo, mislimo in pišimo povsod in izključno le v svoji lepi materinščini!

(Čitalnica v Brežicah) priredi v sredo, dne 8. svečana t. l. v „Narodnem domu“ koncert in plesni venček. Godba slavnega bosansko herceg. pošpolka iz Gradca. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 1 gld.

(V Poličanah) je umrla po 13letni dolgi mučni bolezni — vedno v postelji — v 45. letu svoje dobe, blaga žena našega narodnega veleposestnika Jožefa Deteček — Marija roj. Mlaker. Naj v miru počiva!

(V slogi je moč in napredek.) „Bralno društvo na Cvenu“ priredi dne 5. februarja t. l. ob 2. uri popoldne v šoli svojo glavno zborovanje. Po zborovanju je razgovor o kmetijskih zadrukah. Prednašal bode g. Kač iz Žalca. Nekateri gospodje in domačini se trudijo, da bi oslabelemu kmetu zopet na noge pomagali, kdo se tedaj vas, dragi gospodarji, ne bi udeležil tega velevažnega shoda, ta zavrača pomoč in korist. Tak naj ne toži o slabih časih, ampak naj na lastne prsi trka, rekoč: Moj greh! Pridite vsi kmetje iz okolice ter si podajte roke v samopomoč!

(Umrl je) v Ptujju dne 28. m. m. občeznani veletržec, g. Andrej Jurca star 67 let. Pokojnik je bil mnogo let načelnik ptujske posojilnice ter vedno značajan Slovenec. Blag mu spomin!

(V Ptujju) se bodo prav kmalu vršile volitve v okrajni zastop. Nemci in nemškutarji tekajo okoli ter begajo volilce; ali pa tudi Slovenci kaj storé, ni slišati.

(V Krčevini pri Ptujju) so ovržene občinske volitve na pritožbo Slovencev; že so razpisane nove volitve. Tako imate priliko, narodni volilci, oprati prvotni madež.

(Bralno društvo pri Sv. Jurju na Ščavnici) priredi v nedeljo, dne 5. t. m. ob pol 4. uri popoldne v šoli glavno zborovanje. Polaganje računov, volitev novega odbora, vpisovanje novih udov ter vplačevanje letnine, s sodelovanjem tamburašev, prosta zabava s tombolo v gostilni gosp. Vaupotiča. K obilni udeležbi vabi tudi neude odbor.

(Občinski odbor v Št. Janžu na Drav. polju) je v svoji seji dne 18. prosinca t. l. in občinski odbor Sv. Marjete na Dravskem polju v seji 15. prosinca 1899, veleč. gosp. župnika Janeza Nep. Simoniča, imenoval častnim občanom k 50letnici mašnikovanja in 25letnici tukajšnjega župnikovanja.

(Občina Zamarko) v šentlenartskem okraju pri Mariboru nam je poslala prošnje za naučno in pravosodno ministerstvo gledé ustanovitve slovenskega vseučilišča in nadsodišča v Ljubljani ter prošnjo do trgovskega ministerstva za dvojezični poštni pečat pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. Posebno zadnja prošnja je tako temeljito in dokazilno sestavljena, da bi morala dati misliti tudi trgovskemu ministru o takozvanih „Nemcih“.

(Mariborski Nemci) so zgubili vso samozavest. Na jedni strani jim hira društveno življenje v lastnem taboru, na drugi strani jih straši veličastna slovenska zgradba v Nagy-ulici. Dne 28. m. m. je bil občni zbor gledališčnega in kazino-društva. Načelnik je zaključil svoj obupni govor: „Vsled raznih nepravil, posebno še vsled Attenederjevega slučaja (Atteneder je bil nemški kričar, ki je razžalil nekega častnika ter potem padel v dvoboju; od onega časa so izostali iz kazine častniki in vsi trezni meščani. Ured) zgubilo je društvo velik del svojih udov, zavod boleha ter manjka v njem društveno življenje. Če se novemu predsedništvu posreči uvesti življenje, kakršno je bilo pred leti, hvalen mu bo zeló“. Znani Wolfram je stavil na to predlog: „Zbor naj izvoli odsek, kateri naj po štirih tednih v glavnem zboru poroča nasvete o sredstvih, kako bi se dalo doseči zjedinenje vseh mariborskih Nemcev v društvenem oziru.“ Drgnil se je potem ob novi „Narodni dom“, rekoč, da je ta hiša — zaušnica nemškemu mestu ter kaže, da Slovenci bolje razumejo narodno stvar zgrabiti pri pravem čopu; kaže, da iščejo Slovenci narodno jedro v društvenem življenju, ter napravijo narodno vprašanje za dru-

štveno vprašanje. V tej hiši (slovenskem „Narodnem domu“) ne poznajo razločka stanov, dočim mi Nemci bolehamo na tej slabosti, kajti vsacega, ki ima manj nego kdo drugi, gleda se že preko rame. — Iz njegovih besed je govorila seveda le zavist, a za nas je vsekakor značilno.

(Kmečko bralno društvo v Jarenini) ima v nedeljo, dne 5. svečana po večernicah v „Čitalnici“ svoj letni občni zbor s sledečim vsporedom: 1. Pozdrav. 2. Poročilo tajnika, blagajnika in knjižničarja. 3. Volitev dveh pregledovalcev. 4. Pobiranje udnine za leto 1899. 5. Deklamacije, petje in šaljiv srečolov. Udje in prijatelji društva, pridite vsi na ta zbor, srčno vas vabi odbor

(80letnico) svojega življenja je obhajal dne 30. m. m. vč. prelat J. Orožen v Mariboru. Rojen je istega dne 1819 v Laškem trgu, zlato mašo je imel že leta 1892. Jubilar je znan po svetu po svojih kronikah naše škofije, delo, ki kaže veliko vstrajnost in bistrumje. Na mnoga leta!

(Slovensko uradovanje pri mariborski pošti.) Krivica bi se godila, ko bi hoteli trditi, da se pri pošti v Mariboru včasih na odločno zahtevo ne zapiše celó kakšen poštno prejemni list tudi v slovenščini. Toda ne vprašajte kako! Prijatelj nam je poslal tak dvojezični list, na katerem je zapisano v rubriki „Prejemnik: Visoko“, kraj določbe (?): Gradec. Pečat in podpis uradnika! Dotično priporočeno pismo je bilo namreč naslovljeno na visoko c. kr. namestništvo v Gradec, a uradnik slovenskega naslova ni razumel. Takih slučajev je mnogo, mnogo!

(Graški okrajni zastop.) katerega so vodili do sedaj možje katoliške stranke, prišel je pri zadnjih volitvah v roke pripadnikom slaboznanega barona Rokitsky-ja in nemških nacionalcev.

Druge slovenske novice.

(Umrl je) v Ljubljani dne 27. m. m. stolni dekan in kanonik, č. g. dr. Andrej Čebašek, star 78 let. Bil je več let vodja v semenišču. Naj v miru počiva!

(Osebna vest.) G. dr. Martin Peroutko je imenovan od krajskega dež. predsedništva sanitetnim asistentom v statusu političnih oblastev na Kranjskem. G. Josip Čechet je imenovan sodnikom v Ajdovščini.

(Imenovanje.) G. vitez Visini, dosedaj svetnik višjega sodišča v Trstu, je imenovan dvornim svetnikom pri najvišjem sodišču na Dunaju. G. Jos. Fon je imenovan sodnim tajnikom v Gorici.

(Nižjo (slov.) gimnazijo v Ljubljani) pripravljena je naučna uprava baje razširiti v popolno gimnazijo. Za Ljubljano je to pač potreba, — pridobitev prav nobena!

(Zarad bolezni mej šolsko mladino) so na Kranjskem zaprli zadnji čas dve šoli.

(Nova poštna zveza.) S 1. februarjem vozi med Vrhniko in Horjulom pošta štirikrat v tednu.

(Zmrznil) je v noči 25. m. m. 70letni Blaž Modič iz Volče vasi pri Rakeku na potu med Senožečami in Divačo. Menda letošnjo zimo prvi slučaj.

(Celovška mestna občina) je izkazala v svojem proračunu za 1899. leto 280.156 gld. potrebščine.

(Značilno!) „Mir“ poroča: V Železni Kaplji ustrelil je nek gospod nekega delavca. Zato so ga zaprli tri tedne. Ravnotam je kmet ustrelil — srno in zato dobil tudi — tri tedne zapora!! Vsaka daljša opomba je menda odveč!

(Za koroško šolstvo) še dolgo ni nade, da bi se prelevilo tako, da bi dobili pri njem tudi Slovenci nekaj svojih pravic. Kaj pomaga ves napor dokler vodi celovško učiteljske tako strasten naš nasprotnik, kakor je sedajni Knapitsch. Ta je glavni vodnja šulferajnskih zavodov ter roma v prostem času po deželi ter navdušuje učence, učitelje in šolske nadzornike za nemštvo. Spremlja ga navadno njegova žena, ki prevzame „slabejši spol“ v obdelovanje. Tako sta prišla tudi oba na božičnico v šulferajnski zavod v Velikovecu, kjer je v napitnicah hvalil Knapitsch najbolj ondotnega nemčurskega nadzornika Art. naka, ki ima velike zasluge za nemštvo, ker

navdušuje podrejene mu učitelje za nemštvo. Enako srdito je govorila tudi njegova soproga in nek gimnazijski učitelj iz Celovca. Ali še more biti bolj gorje za koroško slovenstvo, kakor da svobodno romajo državni uradniki po deželi ter pridigujejo boj slovenščini! Koncesije koroškimi Slovincem iz zadnje dobe!

(V državnih skladiščih v Trstu) postopajo italijanski nadzorovalci zeló kruto zoper slovenske delavce; dočim so ti nadzorovalci italijanski podaniki kaj dvomljive vrste, katerih so že dokaj morali pozaprti zaradi goljufije. Poslanec Spinčič in tovariši so interpelovali nedavno trgovskega ministra v tej zadevi.

(Steklina v Trstu.) Pretečeni teden je umrl v Trstu nek natak za pasjo steklino. Ugriznil ga je bil pred več tedni pes, o katerem ni mislil, da je stekel. Nastal je vsled tega v mestu precejšnji strah.

(Italijanski poslanci Primorske) so podali v seji državnega zbora pretečeni teden naslednji nujni predlog: „Vlada se poziva, da ustanovi italijanske ljudske, meščanske in srednje šole, učiteljske in italijansko vseučilišče na Primorskem, a za sedaj naj pripozna veljavnim na visokih šolah v kraljestvu Italije položene izpite in dobljene diplome.“ — Hudo mudi se tem primorskim neodrešencem, ki imajo, dasi jih je neznatna peščica, vseh šol odveč, razven univerze. Pa tudi to lahko pogrešajo, ker smejo italijanski dijaki delati v materinščini vse visokošolske izpite v Inomostu ter celo v Gradcu. No sedaj pa še hočejo osrečiti Avstrijo z diplomami iz kraljevine Italije. Kaj bi se odgovorilo Slovanom, da bi si hoteli hoditi po diplome na — Rusko? Saj se še tostranskim Slovincem in Hrvatom ne pripozna niti veljavnost izpitov na zagrebškem vseučilišču, dasi smo v jedni državi ter imamo istega cesarja, odnosno kralja.

(Za orgljavce) priredi v Gorici odbor cecilijanskega društva podučni tečaj, katerega bodo vodili možje-veščaki. Tečaj bo trajal od 27. svečana do 4. marcija t. l.

(V Gorici) se delajo že sedaj priprave za nove volitve v slučaju, da se dež. zbor razpusti. Sicer pa je dež. šolski zalog baje zagotovljen.

(Zoper hrvatski gimnazij v Pazinu) še vedno rujejo Italijani, vendar ne več s pričeto srčnostjo, kajti do sedaj so skoraj povsod pogoreli. Sklicali so župane na protest v Trst ter jih na občinske troške pogostili, a državni pravdnik je začel preiskavo zoper prireditelje necega društvenega odbora ter so jednega po hišni preiskavi že zaprli. Lovili so podpise tudi pri italijanskih podanikih, a politična oblast je podpisane trdo prijala. Če pa so tudi vposlali kateri protest na Dunaj, vrnil jim ga je grof Thun z opazko „retour“. Nazadnje so se odločili italijanski poslanci ter zagrozili vladi z opozicijo, ako jih ne usliši. Brez učinka! Podali so se osebno k grofu Thunu, kateri pa je njihove grožnje in prošnje le pomilovalno zavrnil. Predložili so pet spomenic proti hrvatskemu gimnaziju, toda kaj, ker pa je istočasno predložil poslanec Spinčič trinpetdeset prošenj slovanskih občin za gimnazij. Italijanski komedijanti so potemtakem že večinoma — odigrali.

Druge avstrijske novice.

(Državni zbor preložen.) Spreloženjem državnega zbora seničakalo do sredi februarja, kakor se je spoh pričakovalo, nego sta dobila predsednika obeh zbornic že 1. t. m. pismeno obvestilo, da je državni zbor na nedoločen čas preložen. Parlamentarno delovanje je odpravljeno, — začne se očiti absolutizem. Krivica pada na nemške obstrukcioniste.

(Državni zbor) je zboroval v tem času dvakrat, in sicer v petek, dne 27. in v torek, dne 31. m. m. V obeh sejah se je mnogo čitalo, mnogo prepiralo in besedičilo, da, v petkovi seji tekla je celo kri, vendar ni prišlo niti do dnevnega reda. Nemški nacionalci ne ponehajo z obstrukcijo, niti za čas, da bi se bil sprejel zakon za regulacijo plač državnim slugam. Predsednik je zbok tega proti volji Schönererjeve družbe priredil v petek tudi večerno sejo, v kateri se

je omenjeni zakon tudi odobril v vseh treh čitanjih. To je menda prvi in zadnji uspeh minulega državnozbornskega zasedanja.

(Obletnica smrti prestolonaslednika Rudolfa.) Dne 30. m. m. minulo je 10 let od smrti cesarjeviča Rudolfa. Vladarska rodbina je obiskala ta dan kapucinsko cerkev. Med drugimi je dal tudi nemški cesar položiti krasen venec na krsto prestolonaslednika.

(II. shod slovanskih časnikarjev) se bode vršil tekoče leto v Lvovu. Pri tej priliki namerava se osnovati slovanski dopisovalni urad, da ne bo nemški tak zavod trosil laži po svetu o Slovanih.

(15letnico banovanja Khuen-Hedervaryja) se je obhajala te dni na Hrvatskem. Čestitali so mu kajpak le Mažari in mažaroni, dočim je bil ta dan za hrvatski narod dan tužnih spominov. Koliko je trpela v teh 15 letih hrvatska svobodna in narodna ideja v besedi in pisavi! Najboljše narodne zaščitnike je znal Hedervaryjev zistem gmotno, in ne redko tudi duševno uničiti; najboljše knjige in podučne časopise je polagoma zatrl. Vsak idejalni polet zadušil je ob rojstvu. Vrh vsega tega pa je deželo potisnil še v dolgove ter posegel vsled tega po blagajni, v katero je polagal njegov prednik Mažuranič — prebitke. Ali ni to pokora za deželo?

(Na Ogrskem) je zmešnjava čimdalje večja. Opozicija se ne mara poprej niti z vlado, niti z njenimi posredovalci pogajati, dokler ne odstopi baron Banffy. Kar so našim Nemcem jezikovne naredbe, to je Mažarom oseba ministerskega predsednika. Tehnična obstrukcija vedno bolj narašča. Sedaj že zahtevajo celó, naj se izid glasovanja ne zapiše v zapisnik več s številkami, nego z besedami. Vsekakor še ostane zbornica celi februar brez predsedništva.

Ogled po širnem svetu.

(† Bolgarska kneginja Marija Lujza.) Dne 31. m. m. je umrla v Sofiji bolgarska kneginja Lujza, soproga kneza Ferdinanda.

(Bolgarska brez ministerstva.) Ministerski predsednik Stojlov je podal odstavko celega ministerstva. Stojlov je goreč prijatelj Rusov; ko je tedaj zvedel, da dela knez Ferdinand vključ s svarilom iz Petrograda za ustajo v Macedoncih, obrnil je Stojlov taki vladi hrbet. Sestava novega ministerstva je poverjena Grekovu.

(40letnica nemškega cesarja) se je obhajala dne 27. m. m. Nemški listi so se spominjali tega dneva v dolgih člankih — seveda tudi naši graški niso zaostali; — vendar so vsi jednega mnenja: v nemški državi ni vse tako, kakor sta si snovala v početku Viljem I. in Bismarck. Sedajni vladar je vklub še le svojemu 40. letu že — utrujen vladanja! Največ skrbi in vznemirjenja mu provzročajo združene državnice s svojimi vladarji, ki težijo po popolni nezavisnosti.

(V Švediji in Norvegiji) je oddal vladarstvo 70letni kralj Oskar II. prestolonasledniku 40letnemu princu Gustavu. Sicer je zadnji za sedaj le začasno poverjen z vlado, vendar je skoraj gotovo, da 70letni in bolehati starček ne bo več prijemal za kraljevo žezlo.

(Iz „barbarske“ Rusije.) Ruski car Nikolaj II. je izdal naredbo, da je osnovati pri vsakem vojaškem oddelku posebno šolo, kjer se bodo vojaki učili v vseh važnejših predmetih, kakor pisanju in čitanju ter da bodo med aktivnim vojaškim službovanjem vsaj tudi kaj pridobili za svoje poznejše življenje. Vsled krajevnih razmer primanjkuje namreč na Ruskem ljudskih šol, ter pride mnogo mladeničev k vojaštvu brez znanja čitanja in pisanja. Temu se bo v bodoče odpomoglo.

(V znamenju — razoroženja.) Reprezentatska zbornica Zjedinjenih držav je sprejela dne 1. t. m. zakon o povišanju stalne vojne z določilom, da ista ne sme znašati manj nego 67.000 mož.

Dopisi.

Od Sotle. (K članku „Česa nam treba?“) Nek zeló marljiv, a skromen rodoljub piše nam gledé vspehov, ki jih je on dosegel s poučnim predavanjem na kmetih:

Ko so pred šestimi leti začeli naglo pešati vinogradi, glavna sredstva tukajšnega prebivalstva, čutil sem, da je tukaj treba izvanredne pomoči, sicer mora ljudstvo obupati. Prosil sem veččake, med temi posebno potovalnega učitelja g. Beleta, da so naše vinograde pregledali in svetovali pomoč. Najhujši sovražniki so bili: slabo delo, peronospora in trtna uš. A tista predavanja strokovnjakov pri navadnem ljudstvu malo zaležejo, ker podajo v kratkem času preveč snovi, da bi jo mogel vsakdo prebaviti. To uvidevši, napravil sem si poseben načrt. Deloma po teh predavanjih, deloma po raznih spisih, pa tudi s posebnim ogledovanjem novih vinogradov na Bizelskem podkoval sem se v vinogradstvu toliko, da sem lahko sam poučeval vinogradnike.

Povabil sem jih torej po zimi vsako nedeljo po večernicah v šolo k pouku. Razpravljaj sem jedenkrat: „Česa je trsu treba, da krepko raste in obilo rodi?“ Drugič: „Kateri so najhujši sovražniki trsa?“ Potem: „Zakaj moramo zasa-jati nove vinograde?“ „Kako jih je prekopavati (rigoliti)?“ „Kako je s trsjem (amerikanskim) ravnati?“ Potem: „Kako se zabrani peronospora?“ itd. Vsa ta predavanja sem storil kolikor mogoče nazorna, t. j. rabil sem trse, podobe, in orodja kolikor največ mogoče.

Ko sem govoril o škropljenji, imel sem pet škropilnic raznih sistemov, da smo poskušali, katera bi bila za naše razmere najprimernejša. Med tem sem naročal tudi onim, ki so se za stvar zanimali, trsje, knjige, časopise in orodja. Hodil sem tudi v vinograde gledat, svetovat in pomagat, osobito pri razvrstitvi prostora.

A uspeh! Prvokrat se je udeležilo poduka nad 40 oseb, potem nad 20 in kakih 10 do 15 ostalo mi je zvestih. Ko sem pa hotel poduk raztegniti tudi na sadjerejo, izostali so tudi ti. Ponudil sem se, da rad pridem pomagat drevje snažit in sadit, če kdo želi, a nikdo se ni oglasil.

Z uspehom sem pa vendar zadovoljen. Novi vinogradi se zasajajo in stari se obdelujejo marljivo, kakor malo kje. Moje mnenje o takem pouku je pa tole: Naše ljudstvo sedaj še ni za pravi, sistematični pouk, ker ne veruje v splošni napredek. A kadar ga kakšna posebna nesreča zadene, rado posluša in poskuša pripomočke zoper ravno to nezgodo, a nič drugega. Največ bi koristila kmetijska bralna društva, ki bi šoli odraslo mladino večkrat zbiralala in ji na posebnih poskuševališčih kazala, kako lahko tudi kmetijstvo napreduje. A ta poskuševališča morajo delati s skromnimi pripomočki, ker sicer so radi ogromnih stroškov le strašila.

Veliko pridobimo tudi s tem, če pogovorimo kacega imovitejšega kmeta k naprednemu obdelovanju zemljišč. „Besede mičejo, a vzgledi vlečejo.“ Tudi skupna nabava semen, strojev in drugega orodja bi pod pravim vodstvom mnogo koristila. A kakor rečeno, začeti je pri mladini in obibati se je velikih stroškov.

Iz Majšperga. Kje pa tičiš, dragi dopisnik majšperski, da te ni nič več slišati? — Ali si morebiti spal mirno spanje, ko se je vršila ona velika šolarska slavnost in velika ljudska veselica v spomin petdesetletnega vladanja našega premilega in predobrega vladarja Franca Jožefa I.

Velespoštovani g. urednik! Dovolite pa danes meni, da sporočim preljubim čitateljem neustrašljive „Domovine“ o naši zadnji veselici.

Že dan pred veselico naznanjalo se je na različne načine, da bo prihodnji dan za Majšperžane dan veselja. In res! Ob 10. uri bila je slovesna pridiga in služba božja, pri koji so prav mi lo peli učenci pod vodstvom g. šolskega vodje Ivana Žunkovič. Nato so šli učenci na slavnostni prostor; tukaj so dobili vsi (čez 300) juhe, mesa, kruha in vina. Po končanem obedu udeležili so se zopet popoldanske službe božje. Ta dan videl si zelo malo ljudi iti iz cerkve domov; vse je namreč čakalo na cesti pred slavnostnim prostorom, nad kojim je vihralo okoli 80 slovenskih, cesarskih, avstrijskih in štajarskih zastav. Okoli 4. ure napolnil se je veliki prostor. Bilo je nad 800 ljudi in sicer od blizu in daleč. Omeniti moram naše vrle sosednje kmete, fante in dekleta iz Črne gore, ki so vsikdar na naši strani in nas vedno podpirajo s

plačevanjem udnine, akoravno ne dobivajo nikakšnega branja! Čast jim! Nadalje se spominjam vrlih Studeničanov in Stoperčanov, ki so tudi vedno naši zvesti podporniki. Veselice udeležila se je pa tudi požarna bramba iz Cirkove.

Njvečjo hvalo smo pa dolžni visokorodnemu g. dr. Francu Jurtela, odvetniku in dež. poslancu v Ptuj, našemu največjemu podporniku, ki se ni zbal pota, ter nas je razveselil s svojim jedernatim in krakočasnim govorom. „Tega gospoda bi poslušal, če bi kaj jedel ali ne“, rekel je nek imovit kmet. Prav lepo se torej zahvalimo predobremu podporniku našega bralnega društva, ter prosimo, bodite nam še za naprej naklonjeni. Vaš trud Vam pa povrni Bog!

Kar se šolarske slavnosti tiče, moram pripoznati, da so učenci zelo glasno in dobro deklamovali, da se je pa tudi igra: „Naš cesar“ prav dobro obnesla.

Po šolarski slavnosti sledila je ljudska veselica. Pele so se med drugimi pesmi: „Jubilejna kantata“ in „Moja Avstrija“. Na velikem in jako prostornem odru predstavljali sta se igri: „Kje je meja“ in „Muteč“, ki sta napravili kaj smešna. Gospod Trdež (g. Jelovšek) igral je ulogo starega očeta prav dobro, pa tudi drugi igralci rešili so svojo nalogo častno. Pozabiti seveda ne smem izvrstnega šepetalca, gđc. Majhenove, ki je bila cenjenim igralcam v veliko pomoč.

Konečno še omenim, da se je že dani lo, ko so se zadnji gostje odpravljali iz veselega Majšperga. Poslavljalji so se drug od drugega z vročo željo, naj bi se slovenski kmetje, fante in dekleta večkrat shajali na takih spodobnih in poštenih veselicah, naj bi pridno podpirali važno bralno društvo, pustijo naj pa slabe družbe in ogibljejo se naj pogubonosnih in drugih grdih razveseljevanj.

Narodno-gospodarske novice.

Težnje kmetijskega gospodarstva in sredstva za njih olajšavo.

Kje pa si zamore kmet kaj prihraniti? Svariti moramo da skuša pri potrebi hrano skopariti. Tečna jed in pijača so kurila za človeški organizem, ona ohranijo in povišajo kmetovo moč za delo, torej njegovo zmožnost za pridelovanje. Tečna jed je torej tudi nekaj pogoj umnega in uspešnega gospodarstva. Seveda se pri razumnem gospodinjstvu tudi pri jedi dá marsikaj prihraniti, dasiravno ne trpi jedilna kakovost, nego se zboljša. Doma se pripravi mnogo tehničnih živil, za katera ni treba izdajati drag, gotov denar. Pametna gospodinja se bode toliko, kolikor le mogoče omejila na domače pridelke, kakor tečno sočivje, mleko, maslo, sir itd.

Gledati bode, da so ti okusno pripravljeni, da bodo šli v tek. Gospodar ne bode kupoval sleparskih ekstraktov za napravljenje vina, niti vina sploh, temveč pripravil si bode iz raznega sadja ali s petijotiziranjem tropin dovolj zdrave dobre pijače, ki bode veliko zalegla, pa kaj malo stala. Že tu si bode gospodar lahko toliko prihranil, kolikor znabiti vplačuje za zavarovalnico. Žalostno je, da gospodarji mnogokrat resnim, njihov blagor namenjenim besedam ne verjamejo, vendar se pa dajo takoj pogovoriti od kacega sleparja, ki jim ponuja ničvredno blago. Koliko so izdali pred nekaj leti za takozvani vinski ekstrakt, da so delali iz njega vino, po katerem je marsikateri obolel, proti cenemu in zdravemu petijotu pa imajo toliko predsodkov.

Veliko se da prihraniti, ako se skrbi za zdravje pri ljudeh in živini s snažnim, zračnim stanovanjem, s snago, redom itd.; preprečijo se mnoge bolezni, troški za zdravnika in zdravila, ter se ohrani krepka, čila delavna moč. Za bolezen, za slučaj nezgod itd. je pa tudi dobro zavarovanje, da ne postane bolezen prevelika breme.

Pri stavbah se dá tudi mnogo prihraniti. Stavbe, ki niso neobhodno potrebne, naj se ne izvršujejo. Take pa, ki so neobhodno potrebne, naj pa se napravijo trdno, čedno in namenu primerne, pa po ceni. Prevdariti je dobro, kako stavba se bode bolje izplačala. N. pr. stavba, ki stane 1000 gld. bode trajala na priliko 100 let. Taka, ki stane 500 gld. znabiti le 50 let. Šla

Dr. Iv. Glaser**odvetnik v Mariboru**

Uljudno naznanja p. n. občinstvu,
da je otvoril svojo odvetniško pisarno
v Mariboru, Tegetthof-ova ulica
št. 22 v pritličju na levo. (19) 3—3

60.000**cepljenih trt**

vsake vrste proda po nizki ceni

Jože Janežič

na Bizeljskem

pri Brežicah. (15) 8—4

60.000**KAROL GREGORIČ**

posestnik vinogradov in vinotržec

Celje o Graška cesta št. 22 o Celje

v nekdanjem Konviktnem poslopju

uljudno naznanjam, da sem zopet pričel trgo-
vino z vinom, ter priporočam čast. duhovščini
in slav. občinstvu svojo bogato zalogo vsako-
vrstnih pristnih vin od 18 do 30 kr. liter.

Z velespoštovanjem

Karol Gregorič.**Hiša z gostilno**in vsemi pravicami gostilniške obrti, na okrajni cesti
blizu Celja

proda se ali dá tudi v najem

po dobri ceni in pod ugodnimi pogoji vsak čas.

Vpraša se naj pri gosp. dr. Lud. Filipiču
odvetniku v Celju. (21) 3—3

Načelnštvo registrovane zadrage „Hra-
nilno in posojilno društvo v Ptuj“, naznanja
s tem, da je danes ob polu 12. uri dopoldne
po dolgotrajni bolezni umrl zaslužni ravnatelj
našemu zavodu, blagorodni gospod

Andrej Jurca

(37) veleposestnik v Ptuj

v 67. letu svoje starosti.

V četrtek, dne 9. svečana t. l. ob polu osmi
uri zjutraj služila se boče v cerkvi oo. mino-
ritov sv. maša zadušnica.

V Ptuj, dne 28. januarja 1899.

Dragi bralci „Domovine“!

Svoji k svojim!

Anton P. Kolenc

trgovec v Celji

v „Narodnem domu“ in „pri kroni“.

Priporočam častiti duhovščini in slav.
občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na
debelo in drobno.

Proti velikonočnim praznikom kupim vsako
množino pitanih kapunov. Gospodinja, glejte
torej, da bodete začele pravočasno pitati, lepši
ko bodo, dražji jih bodem plačal. — Nadalje
kupujem vsake vrste deželnihih pridelkov, ka-
kor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso,
konoplje, laneno seme. Ob času vsake vrste
sadje, tudi divji kostanj vsake množine, sploh
vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vza-
mem tudi še fižol vsake vrste in vsako mno-
žino, kakor tudi jajca in kuretno. Kupim
tudi suhe gobe, orehe, suhe in sveže hruške,
želod itd., vse po najvišjih cenah. — Častitim
gg. duhovnikom naznanjem, da imam vsako-
vrstne pristno čebelnjo-voščene sveče v zalogi.

(293) 52—16 Z velespoštovanjem

Anton P. Kolenc

„Pri dobrem pastirju“!

Zahvale.

Spoštovani gospod!

Zahvaljujem Vas, ker ste mi poslali tako
izvrstno zdravilo proti kašlju in prsoboli. Po-
rabil sem jedno steklenico trpotčevega soka, pa
sta mi kašelj in prsobol skoro prenehala. Poš-
ljite mi takoj še 3 steklenice Vašega izvrstnega
trpotčevega soka ter zraven tudi 2 zavoja čaja
proti kašlju. Z velespoštovanjem

Vaš hvaležni

Jakob Suppan.

V Divači, dne 19. vinotoka 1897.

Trpotčev sok (Spitzwegerich-Saft), kateri
deluje tako izvrstno zoper kašelj, prsobol, hripa,
težkemu dihanju pa tudi za stare bolečine,
dobiva se vedno svež v lekarni k Zrinjskomu,
H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Naj vsakdo pazi na varstveno znamko, ker
le oni trpotčev sok je iz moje lekarne, ki ima
na steklenici sliko Nikole Šubića Zrinjskega,
bana hrvatskega.

Cena steklenice trpotčevega soka z natanč-
nim navodilom o uporabi je 75 krajcarjev.

Zraven trpotčevega soka je tudi dobro ra-
biti gorski čaj proti kašlju.

Cena jednemu zavoju gorskega čaja proti
kašlju z natančnim navodilom je 35 kr.

Prvo kakor drugo se pošilja vsak dan po
poštnem povzetju. Kdor pošlje denar v naprej,
naj priloži za vozni list in za zabojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskomu

H. BRODJOČIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Cenjeni gospod lekarnar!

Pred kratkim časom sem si naročil od Vas
jedno steklenico krepilnih švedskih kapljic, one
so meni in mojim znancem tako dobro poma-
gale, da se Vam moram za to dobro zdravilo
najtopleje zahvaliti. Blagovolite mi za moje
znance še poslati tri steklenice po 80 kr. po
poštnem povzetju.

S spoštovanjem

Vid Zanič

Modruš, dne 26. maja 1898.

Prave krepilne švedske kapljice delujejo iz-
vrstno proti vsem želodčevim boleznim, pospe-
šujejo prebavljenje, čistijo kri, krepčajo želodec.
Po teh kapljicah se izgube vse bolezni v želodcu
in črevah ter se dobi dober tek. Paziti je treba
na varstveno znamko, ker le one krepilne šved-
ske kapljice so iz moje lekarne, ki imajo na ste-
klenici sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana
hrvatskega.

Cena jedni steklenici krepilnih švedskih
kapljic z natančnim navodilom je 80 kr. Pošilja
se vsak dan po poštnem povzetju. Kdor pošlje
denar v naprej, naj priloži za vozni list in
zabojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskomu

H. BRODJOČIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Naročila, ki znašajo 5 gld. in več pošiljajo
se poštne prosto.

Vrlo spoštovani gospod!

Moja žena je ležala tri mesece vsled trganja
po udih in kostoboli. Ko pa je začela rabiti Vaše
„mazilo proti kostoboli“ ustala je že po treh
dneh, a danes pa, hvala Bogu, hodi. Zahvaljujoč
se Vam na tem izvanrednem mazilu ostajam
pokoren sluga

Bartol Lisički.

V Strmcu pri Stubici, dne 22. travna 1898.

Mazilo proti kostoboli (Fluid) je vrlo dobro
zdravilo proti trganju v kosteh, revmatizmu,
bolečinam v križu, proti prehlajenju, pri pre-
pihu itd. Mazilo krepí izmučene žile, ter po-
maga starim, ki trpijo na slabosti v nogah.

Vsaka steklenica mora biti prevedena z
varstveno znamko, t. j. s sliko Nikole Šubića
Zrinjskega, bana hrvatskega, ker samo ono
mazilo je iz moje lekarne, koje nosi to varst-
veno znamko na steklenici. Cena jedni stekle-
nici mazila proti kostoboli z natančnim navo-
dilom je 75 kr. Razpošilja se vsak dan po
poštnem povzetju.

Kdor pošlje denar v naprej, naj priloži
za vozni list in zabojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskomu

H. BRODJOČIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

KATHREINER-
Kneippova
sladna kava.*Stara mamica, še meni!*

Že leta sem izpričano izvrstna primes k bobovi kavi. — Pri
živčnih, srcnih, želodčnih boleznih, pri pomanjkanju krvi etc.
zdravniško priporočena. — Najprijetnejša kavina pijača v
stotisočero rodovinah.

Kupujem vsake vrste jabolka.

Kupujem vsake vrste jabolka.